LAUSUNTO

22.9.2023

Ympäristövaliokunta
YmV@eduskunta.fi
EDUSKUNTA

Asia: Valtioneuvoston selvitykset: EU/858/2023-VM-4 ja EU/858/2023-VM-5

Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK r.y. kiittää mahdollisuudesta kommentoida taksonomian kehitystä EU:ssa ja komission esitystä taksonomian toiseksi delegoiduksi säädökseksi.

”Suomen kanta taksonomian toimeenpanoon on tärkeä: Suomi pyrkii vaikuttamaan, että taksonomian taloudelliset toiminnot muodostaisivat mahdollisimman kattavan kokonaisuuden, jotta entistä useammalla sektorilla ja taloudellisella toimijalla olisi mahdollisuus pyrkiä taksonomian mukaisuuteen.”

MTK:n näkökulmasta on erittäin tärkeää, että saamme toimivat ja Suomen olosuhteisiin sovellettavissa olevat kriteerit myös maa- ja metsätalouteen sekä tuotteita jalostavaan teollisuuteen. Nyt on vaarana, että em. sektorit jäävät tärkeän puhtaan siirtymän rahoituksen ulkopuolelle. Erityisesti tämä kriteeripula tulee esille, kun jatkossa EU:ssa määritetään kansallisen tuen suuntaviivoja (state aid guidelines). Jo oikeudenmukaisen siirtymän rahastossa oli viittauksia monessa kohtaa taksonomian kautta määritettyihin ei-merkittävää-haittaa (DNSH) vaatimuksiin.

”Suomi vastustaa komission delegoitujen asetusten hyväksymistä nykyisessä muodossaan. Suomi on suurimmaksi osaksi metsämaata, ja jo olemassa olevien taksonomian kriteerien myötä metsämaalle rakentamiselle kohdistuu korkeampi rahoituskustannus, joka nostaa kokonaiskustannuksia.”

MTK:n näkökulmasta linjaus Suomen kannaksi on tärkeä. Kriteerien kirjoittaja on epäonnistunut määrittämään Suomen olosuhteisiin sopivia kriteerejä. Metsäisillä alueilla on lähes mahdotonta rakentaa mitään, mikä täyttäisi rakentamisen DNSH-kriteerin.

Lisäksi kriteerit kieltävät kestävän rakentamisen keskimääräisille tai paremman tuottavuuden pelloille tai biodiversiteetin kannalta rikkaille alueille. Tämä määritelmä sulkee käytännössä muut rakennuspaikat maaseudulla kestävän rakentamisen ulkopuolelle. Tämä on tärkeä lisätä Suomen kantaan.

Kokonaisuudessaan esityksellä voi ennakoida olevan laaja vaikutus maaomaisuuden arvoon rakennuspaikkana.

Lisäksi rakentamisraaka-aineiden käyttöä ohjaavat kriteerit eivät tue suomalaista puurakentamista. Tarkkojen puuraaka-aineen käytön prosenttiosuuksien pohjana ovat olemassa olevat tuotteet ja ratkaisut. Kilpailukykyinen puurakentaminen tarvitsee kuitenkin edistyäkseen kannustavat kriteerit, jotka samalla tukevat myös hiilen sitomista puurakenteisiin. Kriteerit perustuvat nyt betonirakentamisen ratkaisujen ympäristövaikutusten pienentämiseen eivätkä edesauta puurakentamisen lisääntymistä

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
PL 510 (Simonkatu 6) • 00101 Helsinki
Puhelin 020 4131 • Faksi 020 413 2403
Y-tunnus 0215194-5 • www.mtk.fi

Central Union of Agricultural Producers and Forest Owners (MTK)
PO Box 510 (Simonkatu 6) • FI-00101 Helsinki
Telephone +358 20 4131 • Fax +358 20 413 2403
Business code 0215194-5 • www.mtk.fi

LAUSUNTO

22.9.2023

EU/858/2023-VM-5 viittaa kahdessa kohtaa lannan käytön mahdollisuuksiin. Ensi viitataan (s.3) lannoitteiden käytön minimoimiseen ja lannan käytön kieltoon, toisessa kohdassa (s. 5) viitataan aikaisemman version lannan käyttökieltoon, joka on poistunut. Ristiriidan taustalla voi olla asetuksen tekstimuotoilun päivitysongelma, mutta myös mielikuvahaaste. Aikaisemmin lantaa pidettiin ongelmana, mutta nyt kiertotalouden kriteerien mukaan lannoituksen yhtenä tärkeänä vaihtoehtona. Lantapohjaisen raaka-aineen kieltämistä vain taustan ei voida perusteella tieteellisesti. Suomen on hyvä jatkovaikuttamisessa vaatia taksonomian kriteerien johdonmukaisuutta ja niin ollen lantakiellon poistamista teksteistä.

MTK pitää hyvänä, että ympäristön suojelun ja ennallistamisen kriteereissä korostetaan kansallisten viranomaisten roolia, kun tuettavia toimenpiteitä määritellään. Jatkovaikuttamisessa Suomen pitääkin tukea paikallisten viranomaisten roolin tärkeyttä, kun paikallisten olojen puitteissa luonnon monimuotoisuutta halutaan parantaa. Tähän asti erityisesti maa- ja metsätalouskriteerien valmistelussa paikallisten viranomaisten mahdollisuus priorisoinnissa on pyritty poistamaan. Ennallistamiskriteereissä on myös huomioitava valmistellussa oleva ennallistamisasetus ja sen edellyttämät määritelmät.

Raportointi on pakollista isoille yrityksille, kuten perusmuistiossa todetaan. On tärkeää tässäkin kohdassa muistaa, että raportoinnin sisältö syntyy monta kertaa alihankintaverkoston kautta, jolloin raportoinnista muodostuu markkinoillepääsyn/toimituksen ehto. Kun maa- ja metsätalouteen aikanaan saadaan kriteerit, maanviljelijät ja metsänomistajat tuottavat käytännössä tavoitteena olevat positiiviset luontovaikutukset. Ja ovat siis tärkeä osa raportointiketjua.

Juha Ruippo
johtaja

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
PL 510 (Simonkatu 6) • 00101 Helsinki
Puhelin 020 4131 • Faksi 020 413 2403
Y-tunnus 0215194-5 • www.mtk.fi

Central Union of Agricultural Producers and Forest Owners (MTK)
PO Box 510 (Simonkatu 6) • FI-00101 Helsinki
Telephone +358 20 4131 • Fax +358 20 413 2403
Business code 0215194-5 • www.mtk.fi